

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 26/00313-47
Saksbehandler Stig Alfred Eikeland

Vurdering av behov for lokal forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Viltutvalget	17.09.2026	15/26

Viltutvalget har behandlet saken i møte 17.09.2026 sak 15/26

Møtebehandling

Votering

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Viltutvalgets vedtak

Viltutvalget i Farsund kommune finner ikke grunnlag for å fastsette lokal forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a fjerde ledd.

Vurdering av behov for lokal forskrift om bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort

Kommunedirektørens innstilling:

Viltutvalget i Farsund kommune finner ikke grunnlag for å fastsette lokal forskrift om bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a fjerde ledd.

Vedlegg

Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltning 2025-2027 VEDTATT
Søknad om bruk av termisk optikk til hjortejakt

Saken kort fortalt

Skeime/Dyngvold jaktlag har i e-post av 26. august 2026 søkt om dispensasjon til bruk av termisk optikk montert på våpen under årets hjortejakt.

I søknaden opplyser jaktlaget at de de siste årene har registrert en betydelig økning i hjortebestanden på den flate delen av Lista. Jaktlaget viser til at de gjennom målrettet jakt og uttak av dyr innenfor tildelte kvoter har forsøkt å begrense bestandsutviklingen, og at termisk optikk etter deres vurdering har vært et viktig hjelpemiddel i dette arbeidet.

Det fremgår videre av søknaden at hjorten i stor grad oppholder seg på innmark og dyrket mark i skumringsperioder og i de mørke timene av døgnet. Jaktlaget opplyser at ordinær optikk da har begrenset nytte, og at dette gjør det utfordrende å gjennomføre jakt på tidspunkt hvor hjorten er mest aktiv i disse områdene.

Søker uttrykker bekymring for at en ytterligere etablering av hjortebestanden kan føre til økt forekomst av hjort i områdene rundt Skeime, Dyngvold, Nesheim og Hassel. Det vises også til at det tidligere har forekommet påkjørsler av hjort i området, og at en økende bestand kan få betydning for trafiksikkerheten.

Jaktlaget viser til egne erfaringer fra tidligere års jakt og opplyser at de i 2025 var det første jaktlaget i Lista storvald som felte hele den tildelte kvoten. Etter deres vurdering illustrerer dette både behovet for et høyt jaktuttak og den økte bruken av området fra hjortens side.

Søknaden gjelder bruk av termisk optikk på innmark og dyrket mark. Jaktlaget presiserer at de ikke søker om bruk av slik optikk i utmark eller andre områder.

Kommunedirektøren ønsker i samråd med leder av viltutvalget, med bakgrunn i ovenstående søknad, en generell avklaring av om det skal innføres nevnte forskrift i vår kommune. Da eventuell innføring av forskrift som åpner for bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler på hjortejakt må gjelde i hele kommunen, vurderes saken på generelt grunnlag.

Vedtaket er dermed ikke et enkeltvedtak og kan ikke påklages.

Bakgrunn

Lovgrunnlag:

Søknaden må vurderes etter forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a fjerde ledd. Bestemmelsen gir kommunen adgang til å fastsette lokal forskrift som åpner for bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort.

Regelverket gir ikke hjemmel til å gi tillatelse til enkeltstående jaktlag eller avgrensede områder gjennom enkeltvedtak. Dersom kommunen ønsker å åpne for bruk av slike siktemidler, må dette skje gjennom fastsettelse av en lokal forskrift. En eventuell forskrift vil gjelde for hele kommunen.

Vilkår for å innføre lokal forskrift

Ifølge lanbruksdirektoratets veileder sist oppdatert: 30. juli 2026 går det klart frem at følgende vilkår være oppfylt og tilstrekkelig begrunnet for at det skal kunne innføres lokal forskrift:

- Det må foreligge et reelt forvaltningsmessig behov knyttet til hjortebestanden i kommunen.
- Bruk av restlysfosterkende eller termiske siktemidler må vurderes som et hensiktsmessig virkemiddel for å håndtere de aktuelle utfordringene.
- Tiltaket må ses i sammenheng med kommunens vedtatte målsettinger for hjorteviltforvaltningen.
- Kommunen må vurdere om forskriften vil bidra til bedre måloppnåelse i forvaltningen av hjortebestanden.
- Det må tas stilling til om andre tilgjengelige virkemidler er tilstrekkelige for å nå forvaltningsmålene.
- Vurderingen må omfatte hele kommunen, ettersom en lokal forskrift ikke kan avgrenses til bestemte områder, vald eller jaktlag.

Tema som skal vurderes

Ved vurderingen av om det bør fastsettes lokal forskrift, skal kommunen foreta en samlet vurdering av lokale forhold og forvaltningsbehov.

Et sentralt vurderingstema er om en eventuell forskrift vil bidra til å nå målene i Farsund kommunes målsetting for hjorteviltforvaltningen 2025-2027. Landbruksdirektoratet fremhever at spørsmålet skal vurderes i sammenheng med kommunens vedtatte målsettinger og øvrige virkemiddelbruk.

Følgende forhold vil være relevante i den videre vurderingen:

- Utviklingen i hjortebestanden i kommunen.
- Om dagens avskyting er tilstrekkelig til å nå kommunens bestandsmål.
- Fellingsresultater og måloppnåelse i bestandsplanområdene.

- Omfanget av beiteskader på jord- og skogbruksarealer.
- Omfanget av viltpåkjørsler og andre samfunnsmessige ulemper knyttet til hjortebestanden.
- Om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler kan bidra til økt måloppnåelse.
- Hvordan tiltaket vil inngå i kommunens samlede virkemiddelbruk innen hjorteviltforvaltningen.
- Hvilke konsekvenser det har at en eventuell forskrift må gjelde for hele kommunen.

Den videre vurderingen må bygge på tilgjengelig kunnskap om hjortebestanden og de lokale utfordringene, samt de mål og prioriteringer som er fastsatt i kommunens vedtatte målsetting for hjorteviltforvaltningen.

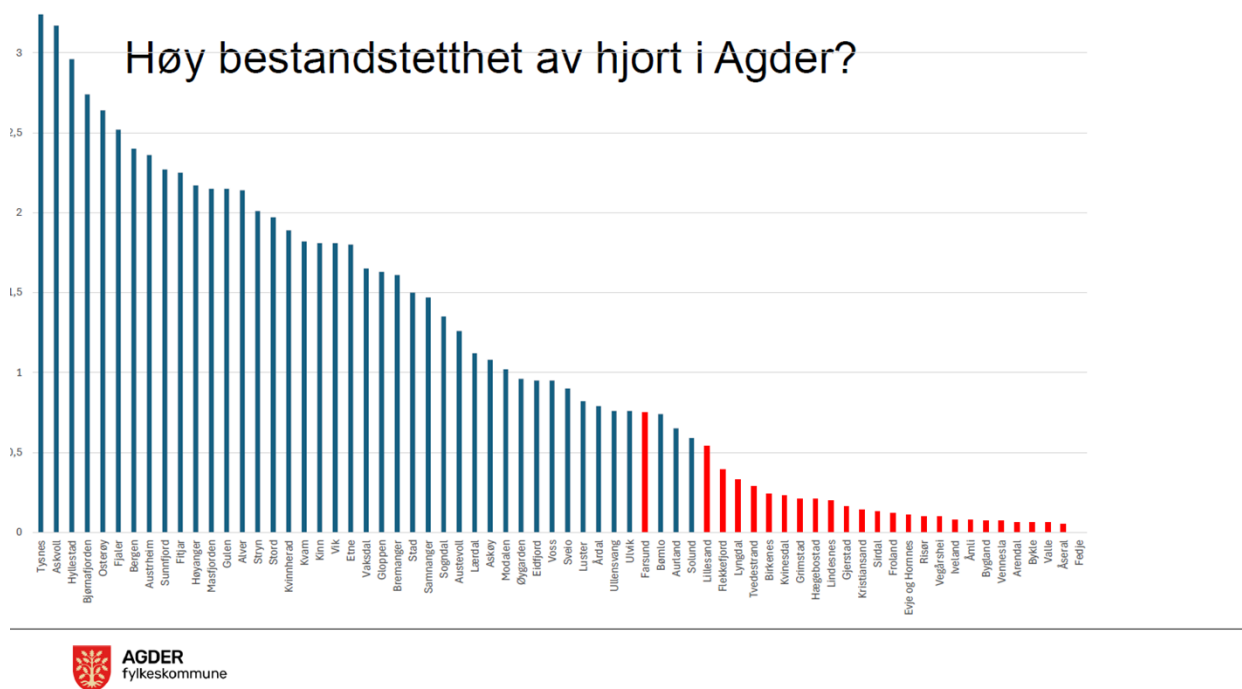
Vurdering

Kommunedirektøren ser at det foreligger enkelte lokale utfordringer knyttet til hjort, særlig i deler av kommunen hvor bestandstettheten er høy og hvor det er rapportert beiteskader på innmark. Samtidig må spørsmålet om lokal forskrift vurderes for hele Farsund kommune. Bestandsutviklingen er ikke lik i alle deler av kommunen, og datagrunnlaget viser betydelige forskjeller mellom de ulike valdene.

Hjortebestanden i Farsund kommune er omdiskutert men samlet sett sees en svakt økende trend de senere årene når en legger til grunn data for sett hjort per jegerdag og felte dyr i Hjorteviltregisteret. Utviklingen varierer imidlertid betydelig mellom ulike deler av kommunen. Elledalen, som nå er eget vald, skiller seg ut med 9,0 sett hjort per jegerdag i 2024 og 5,6 i 2025, og bidrar i stor grad til å trekke opp gjennomsnittet for kommunen. Til sammenligning er det registrert 0,8 sett hjort per jegerdag i Spind storvald, om lag 2,0 i Herad og 1,09 på Lista når observasjonene fra Elledalen holdes utenfor.

Kommunedirektøren legger derfor til grunn at bestandstettheten varierer betydelig innen kommunen. Når kommunen vurderes samlet, er avviket mellom dagens bestandsnivå og den vedtatte målsettingen om 1,2 sett hjort per jegerdag relativt begrenset. Det er kun vedtatt en forsiktig reduksjon av bestanden, og kommunedirektøren kan ikke se at dette alene gir grunnlag for å fastsette lokal forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort i hele kommunen.

Det vises også til nedenstående oversikt fra Agder fylkeskommune over antall felte hjort per kvadratkilometer. Oversikten viser at hjortetettheten i Agder generelt ligger betydelig lavere enn i de mest hjortetette områdene på Vestlandet. Etter kommunedirektørens vurdering foreligger det derfor ikke et dokumentert behov for å innføre en forskrift for hele kommunen med sikte på å redusere bestanden ned mot den kommunale målsettingen.

Figur 1 viser statistikk over skutt hjort per kvadratkilometer.

Kommunens målsettinger knyttet til bestandsstørrelse, slaktevekter og avskyting oppnås i hovedsak gjennom ordinær bestandsforvaltning. Målsettingen om en gjennomsnittlig slaktevekt for spissbukk på over 50 kg har vært oppnådd stabilt siden 2013, og det foreligger heller ikke andre tydelige tegn på redusert bestandskondisjon som tilsier behov for ekstraordinære virkemidler.

Kommunedirektøren legger videre vekt på at dagens avskyting i hovedsak er tilstrekkelig til å nå de kommunale bestandsmålene. Avskytingsprosenten ligger gjennomgående nær 100% i alle vald bortsett fra i Spind. Selv om det har vært brukt termiske siktemidler de siste 3-5 år har avskytingsprosenten vært høy også før termiske og restlysforsterkende siktemidler var tatt i bruk.

Når det gjelder beiteskader på innmark, anerkjenner kommunedirektøren at dette utgjør en utfordring enkelte steder, særlig i områder med høy tetthet av hjort. Det foreligger også dokumentasjon på skader i spesielt Elledalen. Samtidig viser Fauns pågående kartleggingen av beiteskader på innmark at skadebildet varierer mellom lokaliteter, og at kunnskapsgrunnlaget fortsatt er under oppbygging. Hjorten er dessuten en art med stor mobilitet og omfattende trekk. Erfaring og forskningsresultater viser at bestanden ofte beveger seg over store arealer og på tvers av kommunegrenser. Dette tilsier at lokale utfordringer ikke nødvendigvis kan løses gjennom økt avskyting innenfor et begrenset område alene.

Kommunedirektøren har forståelse for argument om at restlysforsterkende og termiske siktemidler kan gjøre det enklere å oppdage hjort på innmark i perioder med lite lys. Samtidig er det mulig å drive effektiv jakt på innmark under tilfredsstillende lysforhold med ordinær optikk, særlig i morgen- og kveldsperiodene når hjorten ofte oppholder seg på slike arealer. Etter kommunedirektørens vurdering kan derfor dette momentet ikke tillegges avgjørende vekt.

Når det gjelder trafiksikkerhet, er det registrert 15 påkjørte hjort i Farsund kommune de siste fem årene. Det er ikke registrert hjortepåkjørsler siden 2024. Kommunedirektøren kan vanskelig se at innføring av lokal forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler i seg selv vil ha

vesentlig betydning for antall påkjørsler. En eventuell forskrift vil ikke endre størrelsen på fellingskvotene eller den samlede avskytingen.

Kommunedirektøren legger videre vekt på at kommunen allerede har virkemidler som vurderes å ha større betydning for bestandsutviklingen enn åpning for bruk av slike siktemidler. Dette gjelder blant annet fastsetting av fellingskvoter, målrettet avskytingsstrategi, fordeling mellom kjønn og aldersgrupper, prioritering av uttak av individer som gjør skade og utforming av bestandsplaner. Dette er virkemidler som direkte påvirker bestandsutviklingen og som allerede benyttes aktivt i hjorteviltforvaltningen.

Etter en samlet vurdering finner kommunedirektøren at det ikke foreligger tilstrekkelig grunnlag for å fastsette lokal forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort i Farsund kommune. Det legges avgjørende vekt på at kommunens bestandsmål kan nås ved bruk av eksisterende forvaltningsvirkemidler, og at det ikke er dokumentert at en lokal forskrift er nødvendig for å avverge alvorlig skade på natur- eller samfunnsinteresser som følge av høy bestandstetthet.

Kommunedirektøren har også lagt vekt på dialog med omkringliggende kommuner i Listerregionen. Det foreligger det ikke planer om å fastsette tilsvarende forskrift i de øvrige Lister-kommunene på administrativt nivå. Kommunen er heller ikke kjent med at andre kommuner i Agder er i ferd med å innføre lokal forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort. Dette understøtter vurderingen av at det per i dag ikke foreligger et regionalt forvaltningsmessig behov som tilsier at et slikt virkemiddel bør tas i bruk i Farsund kommune.

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant.

Konsekvenser for barn og unge

Ikke relevant

Konsekvenser for klima og miljø

Ikke relevant. Innføring av restlysforsterkende og termiske virkemidler er etter kommunedirektørens vurdering ikke nødvendig for å avverge skader på miljø.

Konsekvenser for folkehelse

Ikke relevant

Konklusjon

Kommunedirektøren finner etter en samlet vurdering at vilkårene for å fastsette lokal forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort ikke er oppfylt. Søknad fra Skeime/Dyngvold jaktlag v/Espen Skeime, er vurdert på generelt grunnlag. Ettersom en eventuell forskrift må gjelde for hele kommunen, er vurderingen gjennomført på kommunenivå og avgjørelsen er av prinsipiell karakter. Tilsvarende søknader vil derfor som utgangspunkt bli avslått inntil bestandsforholdene eller skadeomfanget endrer seg vesentlig. Dersom spørsmålet skal tas opp på nytt legges det opp til at dette gjøres som del av arbeid med kommunalt mål for forvaltning av elg, hjort og rådyr, fastsettelse av minsteareal og bestandsplan.

RETT UTSKRIFT

DATO 18.september.2026